

ПРАВОВІ АСПЕКТИ НАДАННЯ ПОЛІЦІЄЮ АДМІНІСТРАТИВНИХ ТА ІНШИХ ПОСЛУГ ФІЗИЧНИМ І ЮРИДИЧНИМ ОСОБАМ

УДК 342.9:351.74

DOI <https://doi.org/10.32782/2709-9261-2025-1-13-5>

Тарасенко Олег Сергійович,

доктор юридичних наук, професор, заслужений юрист України,
проректор

(Національна академія внутрішніх справ, м. Київ)

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-3179-0143>

Умрихіна Ірина Олександрівна,

доктор філософії в галузі права

(Донецький державний університет внутрішніх справ, м. Кропивницький)

ORCID: <https://orcid.org/0009-0003-9041-5831>

Дронік Дмитро Сергійович,

доктор філософії в галузі права

(Донецький державний університет внутрішніх справ, м. Кропивницький)

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-4704-7565>

КЛАСИФІКАЦІЯ ТА ОЗНАКИ ПОЛІЦЕЙСЬКИХ ПОСЛУГ

У статті досліджується класифікація та ознаки поліцейських послуг як складника діяльності Національної поліції України. Підкреслено, що, незважаючи на часте використання терміна «поліцейські послуги» в законодавстві, його зміст, перелік і критерії досі не мають чіткого визначення, а це спричиняє правову невизначеність і ускладнює їх систематизацію, а також звужує підходи до оцінювання ефективності роботи Національної поліції. У статті запропоновано класифікувати поліцейські послуги за кількома критеріями: функціональним призначенням, характером взаємодії з громадянами, способом надання, обов'язковістю, оплатністю, терміновістю та рівнем взаємодії з іншими органами. Також визначено специфічні ознаки, які відрізняють поліцейські послуги від інших видів послуг, як-от адміністративні чи публічні. До таких ознак належать: сервісно-правохоронна природа, специфічний суб'єкт надання, пріоритетність забезпечення публічної безпеки та правопорядку, обов'язковість у певних випадках, оперативність і негайність виконання, регулятивно-примусовий аспект, відсутність комерційного характеру, можливість ініціювання державою та соціальна орієнтація. Підкреслено важливість розроблення нормативного визначення

поняття «поліцейські послуги», формування чіткого переліку послуг, які надає поліція, та створення механізмів оцінювання їх якості. У статті також наголошено на необхідності гармонізації поліцейських функцій із суспільними очікуваннями для зміцнення довіри громадян до поліції.

Ключові слова: Національна поліція, завдання поліції, сервісні функції, поліцейські послуги, класифікація, ознаки.

Постановка проблеми. У сучасному суспільстві діяльність поліції спрямовано не лише на забезпечення правопорядку, але й на надання громадянам сервісних функцій. Переорієнтація Національної поліції з карально-репресивного на сервісний публічний напрям діяльності прямо закріплена в Законі України «Про Національну поліцію», Стратегії розвитку органів внутрішніх справ України та Концепції першочергових заходів реформування системи Міністерства внутрішніх справ. Зокрема, в законодавстві підкреслено, що поліція повинна надавати послуги, тобто здійснювати публічно-сервісну діяльність. Усе це й зумовлює необхідність дослідження такого специфічного феномену, як поліцейські послуги.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Правова наука поки що не виробила єдиного підходу до розуміння сутності поняття «поліцейські послуги», його ознак та класифікації, що утруднює чітке відмежування поліцейських послуг від адміністративних і публічних послуг. Й хоча наділення Національної поліції сервісними функціями розпочалося десять років тому, вітчизняні науковці [1; 2; 3; 4; 5; 6] досі не можуть остаточно визначитися, що саме відноситься до поліцейських послуг. Їх намагалися розглядати в широкому і вузькому сенсі, через призму публічно-сервісної діяльності державних інституцій або з прив'язкою до загального тлумачення категорії «послуга» й платних послуг у системі МВС. Однак жодної класифікації поліцейських послуг так і не було створено.

Метою дослідження є розроблення розгалуженої класифікації поліцейських послуг, а також визначення їх ознак, що сприяють розумінню специфіки цього інституту.

Виклад основного матеріалу. Завданнями поліції є надання поліцейських послуг у сферах: 1) забезпечення публічної безпеки і порядку; 2) охорони прав і свобод людини, а також інтересів суспільства і держави; 3) протидії злочинності; 4) надання в межах, визначених законом, послуг з допомоги особам, які з особистих, економічних, соціальних причин або внаслідок надзвичайних ситуацій потребують такої допомоги (ст. 2 Закону України «Про Національну поліцію») [7]. До обов'язків Голови Національної поліції відноситься внесення на розгляд Міністра внутрішніх справ пропозицій щодо забезпечення формування державної політики у сферах забезпечення охорони прав і свобод людини, інтересів суспільства і держави, протидії злочинності, підтримання публічної безпеки і порядку, а також поліцейських послуг [8]. Однак, хоча в профільному законодавстві часто згадуються поліцейські послуги, законотворці не розтлумачили це поняття, не навели види чи ознаки поліцейських послуг. Відсутність офіційного тлумачення категорії «поліцейські послуги» створює правову невизначеність, що ускладнює їх наукову систематизацію, процес практичного надання цих послуг, а також розроблення ефективних механізмів оцінювання якості їх надання.

Вітчизняні вчені неодноразово намагалися провести паралель між поліцейськими послугами та сервісними послугами, або, навпаки, вдавалися до спроб їх розмежувати. Найбільш вдало розмежував ці понят-

тя Д. Йосифович, на думку якого, «послуги, що надає Національна поліція, виконуючи свої основні завдання, визначені Законом України «Про Національну поліцію», слід вважати поліцейськими, а послуги, що надаються Національною поліцією та МВС у сфері внутрішніх справ, з метою створення умов для реалізації фізичними та юридичними особами прав, свобод і законних інтересів за їх заявою, доцільно вважати сервісними» [1, с. 134].

І.В. Зозуля стверджував, що через особливості застосування поліцією виключних професійних навичок, умінь, знань або навіть зброї тощо абсолютно всі діяння поліції можуть вважатись поліцейськими послугами [2, с. 22]. Тобто термін утворено від виду закладу (установи, організації), що надає послуги, а також специфіку діяльності. А. Овчаров іронічно висловлювався із цього приводу й вважав, що запровадження подібних термінологічних інновацій в усі державні інституції призведе до того, що судді будуть надавати суддівські послуги під час здійснення правосуддя, прокурори – прокурорські послуги, депутати – депутатські, а Президент України – президентські послуги [9]. З огляду на таке навіть висувалися пропозиції прибрати термін «поліцейська послуга» із законодавства, обґрунтовуючи це тим, що зазначена категорія виникла через помилкове калькування буквального перекладу слів *police service*, що в оригіналі перекладається як «поліцейська служба» (поліцейський орган або підрозділ), завдяки чому й відбулося поверхове сприйняття специфіки закордонної поліцейської діяльності на рівні сервісу [2, с. 30–31]. Ми цілком погоджуємося з тим, що «прагнення законодавця «втиснути» в Закон України «Про Національну поліцію» ключові слова «поліцейські послуги» не було підкріплене ані їх визначенням, ані їх переліком» [2, с. 27]. Наявна правова неврегульованість стосовно поняття та змісту поліцейських послуг виникла через ігнорування законодавцем базових засад нормотворчості. В.М. Сороко вважав, що «вимога наділити правом надавати послугу через закон призведе до необхідності визначити в законі вичерпний список послуг (замість функцій і повноважень), що конкретно стосується певного органу [10, с. 13]. Однак, як можемо побачити, перелік поліцейських послуг у Законі України «Про Національну поліцію» так і не було закріплено.

Також натеper немає чіткої універсальної формули для оцінювання ефективності та якості поліцейських послуг, оскільки кожна з них має свої переваги та недоліки. Це ускладнює можливість об'єктивно оцінити ситуацію. Для формування правильного уявлення про ефективність поліцейських послуг потрібно враховувати ступінь чіткості та формальності визначення їхніх якостей, зокрема через нормативне визначення [3, с. 155]. А доки цього не буде зроблено, громадяни не матимуть можливості централізовано ознайомитися з переліком послуг, які може надати поліція, а також об'єктивно оцінити якість їх надання.

В. Вдовічен вважає, що категорія «поліцейська послуга» реалізує себе як передбачена законом публічна владна діяльність органу поліції, безпосередньо пов'язана із забезпеченням прав і свобод людини, інтересів суспільства і держави, протидією злочинності, підтри-

манням публічної безпеки і порядку, та виражається в здійсненні дій та прийнятті рішень відповідною уповноваженою особою [3, с. 154]. Натомість А.В. Танько трактує поліцейську послугу як локальну частину поліцейської діяльності [4, с. 78].

Д.М. Ластович уточнює, що під метою запровадження поліцейських послуг слід розуміти той результат (результати), якого (яких) прагне досягти влада, наділяючи органи внутрішніх справ відповідними функціями та повноваженнями щодо надання ними зазначених послуг [5, с. 141]. Такий підхід дозволяє пов'язати концепт поліцейських послуг із завданнями, що стоять перед державою у сфері забезпечення безпеки та правопорядку. Уточнення щодо мети підкреслює важливість орієнтації не лише на виконання нормативних приписів, а й на досягнення конкретного соціального ефекту, як-от зміцнення довіри до поліції, захист прав громадян і підвищення якості послуг. Це визначення формує основу для подальшого аналізу ефективності виконання поліцейських функцій та гармонізації їх із суспільними очікуваннями.

Існують і протилежні думки. Як стверджує І.В. Бойко, «завдання органів Національної поліції щодо надання поліцейських послуг більше пов'язане зі ставленням населення до поліції, ніж із наділенням її широкими повноваженнями з надання поліцейських послуг на додаток до її традиційних завдань» [6, с. 11]. З останнім ми не можемо погодитись, оскільки сучасні події показують зовсім протилежне. В умовах воєнного стану працівники поліції спочатку почали надавати нові поліцейські послуги (евакуація цивільних осіб із зони бойових дій, доставлення гуманітарної допомоги, ліквідація ворожих БПЛА тощо), а вже потім отримали відповідні повноваження.

Спробуємо класифікувати поліцейські послуги, що дозволить не лише систематизувати їх, а й розкрити їх багатогранну природу, після чого буде легше виділити спільні ознаки для всіх груп поліцейських послуг.

Поліцейські послуги можна класифікувати за різними критеріями:

1. За функціональним призначенням:

– Охорона публічного порядку та безпеки (патрулювання вулиць та громадських місць, забезпечення безпеки під час масових заходів);

– Превентивна діяльність (проведення профілактичних заходів для запобігання правопорушенням, робота з молоддю та вразливими групами населення);

– Розслідування та розкриття злочинів (збір доказів, проведення слідчих дій, надання інформації про вжиті заходи в процесі досудового розслідування);

– Адміністративні послуги (видача дозволу на зброю, надання довідок та інших документів);

2. За характером взаємодії з громадянами:

– Прямі послуги (безпосереднє надання допомоги громадянам (наприклад, реагування на виклики);

– Непрямі послуги (діяльність, що створює умови для безпеки, але не передбачає безпосереднього контакту (наприклад, моніторинг ситуації в громадських місцях за допомогою систем відеоспостереження);

3. За способом надання:

– Проактивні послуги (ініціатива виходить від поліції (наприклад, патрулювання);

– Реактивні послуги (реагування на звернення або повідомлення громадян);

4. За обов'язковістю для громадян:

– Обов'язкові послуги (послуги, за якими громадяни зобов'язані звертатися (наприклад, реєстрація зброї);

– Добровільні послуги (послуги, які надаються за бажанням громадян (наприклад, участь у програмах співпраці з поліцією);

5. За оплатністю:

– Безоплатні послуги (послуги, що надаються безкоштовно в рамках бюджетного фінансування);

– Платні послуги (послуги, за які стягується плата відповідно до законодавства (наприклад, оформлення та видача дозволу на перевезення надгабаритних, великогазових вантажів [11]);

6. За терміновістю надання:

– Невідкладні послуги (послуги, що потребують негайного реагування (наприклад, виїзд на місце ДТП);

– Планові послуги (послуги, що надаються за попередньою домовленістю або в плановому порядку (наприклад, проведення профілактичних бесід або звітування начальника відділення поліції перед громадою);

7. За рівнем взаємодії з іншими органами:

– Самостійні послуги (послуги, що надаються поліцією без залучення інших органів);

– Спільні послуги (послуги, що надаються в співпраці з іншими державними органами чи громадськими організаціями (наприклад, спільні рейди поліції та Державної служби України з надзвичайних ситуацій у місцях масового відпочинку громадян [12] або спільні рейди поліції та Держпродспожислужби на предмет дотримання протиепідемічних норм [13]).

Наведена нами класифікація дозволила систематизувати різноманітні послуги, що надаються Національною поліцією України, та краще зрозуміти їх специфіку та призначення.

Окремі дослідники розглядають поліцейські послуги як частину публічних послуг, що надаються державою громадянам [3, с. 153]. У цьому є певна логіка, адже поліцейські послуги, як і публічні послуги, спрямовані на забезпечення громадського порядку, захист прав і свобод громадян, їх життя та майна, що є прямим обов'язком держави перед суспільством відповідно до принципів публічного управління. Їх надання здійснюється органом державної влади (Національною поліцією) в рамках законодавчо визначених повноважень і стосується реалізації базових потреб громадян у безпеці.

На підставі зробленої нами класифікації поліцейських послуг можна виділити їх специфічні ознаки, які відрізняють їх від інших видів послуг, зокрема публічних та адміністративних.

Поліцейським послугам властиві такі ознаки:

1. Сервісно-правоохоронна природа.

Поліцейські послуги поєднують надання допомоги (сервісну функцію) із забезпеченням правопорядку. Вони мають бути спрямовані на захист прав, свобод, життя, здоров'я громадян та охорону публічного порядку, що є їх відмінністю від адміністративних послуг, які здебільшого мають характер оформлення документів чи реєстрації прав.

2. Специфічний суб'єкт надання.

Поліцейські послуги надаються виключно Національною поліцією та її підрозділами. Адміністративні послуги можуть надаватися різними державними органами, ЦНАПами чи приватними уповноваженими особами.

3. Пріоритетність забезпечення публічної безпеки та правопорядку.

Поліцейські послуги мають на меті не лише задоволення індивідуальних потреб громадян, але й захист суспільних інтересів (наприклад, патрулювання, охорона громадських заходів). Публічні послуги можуть мати ін-

Таблиця 1

Відмінності поліцейських послуг від адміністративних та публічних

Вид послуги Ознака	Поліцейські послуги	Адміністративні послуги	Публічні послуги
Суб'єкт надання	Національна поліція	Державні органи, ЦНАПи, уповноважені особи тощо	Різні державні чи приватні суб'єкти
Мета	Забезпечення правопорядку та безпеки	Реалізація прав чи оформлення документів	Надання суспільно значущих благ
Характер надання	На підставі звернення громадян або за власною ініціативою в передбачених законом випадках	Завжди на підставі звернення громадян	На підставі звернення громадян (в окремих, передбачених законом випадках може бути ініційовано іншими суб'єктами)
Сервісний складник	Присутній, але поряд із примусовим	Пріоритет сервісного складника	Пріоритет сервісного складника
Оперативність	Відповідно до регламенту. Негайно в критичних ситуаціях	Відповідно до регламенту	Відповідно до регламенту. Негайно в критичних ситуаціях

дивідуальний або колективний характер, але не завжди пов'язані із гарантуванням безпеки.

4. Обов'язковість у певних випадках.

Надання поліцейських послуг часто не залежить від волевиявлення особи, а виконується за необхідності (наприклад, поліцейське піклування або забезпечення безпеки дорожнього руху), тоді як адміністративні послуги надаються лише за зверненням особи.

5. Оперативність і негайність виконання.

Поліцейські послуги зазвичай надаються в реальному часі, негайно, з урахуванням ситуації, що потребує втручання. Це відрізняє їх від адміністративних послуг, які надаються у визначені строки після розгляду заяви.

6. Регулятивно-примусовий аспект.

Деякі поліцейські послуги можуть мати елементи примусу, наприклад, евакуація осіб під час надзвичайних ситуацій, обмеження доступу до небезпечних зон тощо. Адміністративні послуги за своєю природою позбавлені примусу.

7. Відсутність комерційного характеру.

Поліцейські послуги (за виключенням тих, що надаються через сервісні центри МВС) не мають на меті отримання прибутку, тоді як більша частина адміністративних або публічних послуг передбачають сплату зборів чи платежів (наприклад, отримання паспорта чи реєстрація права власності).

8. Можливість ініціювання державою.

Поліцейські послуги можуть бути ініційовані самою поліцією для запобігання правопорушенням або з метою охорони прав і свобод, що рідко властиво публічним чи адміністративним послугам.

9. Соціальна орієнтація.

Поліцейські послуги орієнтовані на безпеку, допомогу та захист особи, а не лише на виконання формальних процедур, властивих адміністративним послугам.

Для більшої наочності зобразимо відмінності поліцейських послуг від адміністративних та публічних послуг у формі таблиці 1.

Вищенаведені ознаки дозволяють внести поліцейські послуги в окрему категорію, що займає проміжне місце між адміністративними та публічними послугами, орієнтуючись як на суспільні, так і на індивідуальні потреби громадян.

Висновки. Детальний аналіз феномену поліцейських послуг як складника сервісної діяльності Національної поліції України, показав, що він потребує чіткого нормативного визначення. Відсутність належного законодавчого закріплення терміна «поліцейські послуги» ускладнює як наукову систематизацію поліцейських послуг, так і об'єктивне оцінювання їх ефективності. З огляду на це наголошено на необхідності вдосконалення нормативної бази для гармонізації поліцейських послуг із суспільними очікуваннями та потребами громадян, що буде сприяти поліпшенню правового регулювання діяльності Національної поліції України, а також її взаємодії з населенням.

Запропоновано класифікувати поліцейські послуги за кількома критеріями: функціональним призначенням, способом надання, обов'язковістю, оплатністю тощо. Окреслено їх ключові ознаки, як-от сервісно-правоохоронна природа, специфічний суб'єкт надання, пріоритетність забезпечення публічної безпеки та правопорядку, обов'язковість у певних випадках, оперативність і негайність виконання, регулятивно-примусовий аспект, відсутність комерційного характеру, можливість ініціювання державою, соціальна орієнтація.

Список використаних джерел

1. Йосифович Д. Надання адміністративних послуг Міністерством внутрішніх справ України та Національною поліцією. *Вісник Національного університету «Львівська політехніка»*. Серія: Юридичні науки. 2017. № 876. С. 131–137.
2. Зогуля І.В. Поліцейські послуги в законодавстві України та на практиці. *Форум Права*. 2019. № 3 (56). С. 21–38.
3. Вдовічен В. Субстанціональні якості правової категорії «поліцейські послуги». *Підприємництво, господарство і право*. 2020. № 8. С. 152–156.
4. Танько А.В. Становлення в Україні системи надання поліцейських послуг – основа забезпечення державою прав і свобод людини. *Науковий вісник «Наукові записки*. Серія: Право. 2020. Випуск 8. С. 78–84.
5. Ластович Д.М. Місце та значення поліцейських послуг в діяльності Національної поліції. *Форум права*. 2016. № 1. С. 141–146.
6. Бойко І.В. Організаційно-правове забезпечення надання поліцейських послуг в Україні. *Наука і правоохорона*. 2018. № 3. С. 7–14.
7. Про Національну поліцію : Закон України від 02.07.2015 р. № 580-VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 2015. № 40–41. Ст. 379.

8. Про затвердження Положення про Національну поліцію : Постанова Кабінету Міністрів України від 28 жовтня 2015 р. № 877. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/877-2015-%D0%BF#Text> (дата звернення: 31.01.2025).
9. Овчаров А. Завдання поліції та поліцейські послуги. URL: <https://vilneslovo.com/поліцейські-послуги-завдання-поліції/> (дата звернення: 31.01.2025).
10. Сороко В.М. Надання публічних послуг органами державної влади та оцінка їх якості : навч. посіб. Київ : НАДУ, 2008. 104 с.
11. Про затвердження переліку платних послуг, які надаються підрозділами Міністерства внутрішніх справ, Національної поліції та Державної міграційної служби, і розміру плати за їх надання : Постанова Кабінету Міністрів України від 4 червня 2007 р. № 795. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/795-2007-%D0%BF#Text> (дата звернення: 02.03.2025).
12. Проведено спільні рейди співробітників ДСНС та поліції в місцях масового відпочинку громадян. URL: <https://bratska-gromada.gov.ua/news/1721040740/> (дата звернення: 01.02.2025).
13. Спільні рейди Національної поліції та Держпродспоживслужби на предмет дотримання протиепідемічних норм. URL: <https://rauhivska-gromada.gov.ua/news/1635921348/> (дата звернення: 02.02.2025).

References

1. Yosyfovych, D. (2017). Nadannia administratyvnykh posluh Ministerstvom vnutrishnikh sprav Ukrainy ta Natsionalnoi politsiiei [Provision of administrative services by the Ministry of Internal Affairs of Ukraine and the National Police]. *Visnyk Natsionalnoho universytetu "Lvivska politekhnika"*. Seriya: Yurydychni nauky. № 876. S. 131–137 [in Ukrainian].
2. Zozulia, I.V. (2019). Politseiski posluhy v zakonodavstvi Ukrainy ta na praktytsi [Police services in the legislation of Ukraine and in practice]. *Forum Prava*. № 3 (56). S. 21–38 [in Ukrainian].
3. Vdovichen, V. (2020). Substantsionalni yakosti pravovoi katehorii "politseiski posluhy" [Police services in the legislation of Ukraine and in practice]. *Pidpriemnytstvo, hospodarstvo i pravo*. № 8. S. 152–156 [in Ukrainian].
4. Tanko, A.V. (2020). Stanovlennia v Ukraini systemy nadannia politseiskyykh posluh – osnova zabezpechennia derzhavoiu prav i svobod liudyny [The formation of a system of providing police services in Ukraine is the basis for the state's provision of human rights and freedoms]. *Naukovyi visnyk "Naukovi zapysky"*. Seriya: Pravo. Vypusk 8. S. 78–84 [in Ukrainian].
5. Lastovych, D.M. (2016). Mistse ta znachennia politseiskyykh posluh v diialnosti natsionalnoi politsii [The place and importance of police services in the activities of the National Police]. *Forum prava*. № 1. S. 141–146 [in Ukrainian].
6. Boiko, I.V. (2018). Orhanizatsiino-pravove zabezpechennia nadannia politseiskyykh posluh v Ukraini [Organizational and legal provision of police services in Ukraine]. *Nauka i pravookhorona*. № 3. S. 7–14 [in Ukrainian].
7. Pro Natsionalnu politsiiu [About the National Police]: Zakon Ukrainy vid 02.07.2015 r. №580-VIII. Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy. 2015. № 40-41. St. 379 [in Ukrainian].
8. Pro zatverdzhennia Polozhennia pro Natsionalnu politsiiu [On the approval of the Regulations on the National Police]: Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 28 zhovtnia 2015 r. № 877. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/877-2015-%D0%BF#Text> (data zvernennia: 31.01.2025) [in Ukrainian].
9. Ovcharov, A. Zavdannia politsii ta politseiski posluhy [Tasks of the police and police services]. Retrieved from: <https://vilneslovo.com/поліцейські-послуги-завдання-поліції/> (data zvernennia: 31.01.2025) [in Ukrainian].
10. Soroko, V.M. (2008). *Nadannia publichnykh posluh orhanamy derzhavnoi vlady ta otsinka yikh yakosti [Provision of public services by state authorities and assessment of their quality]: navch. posib. K.: NADU. 104 s.* [in Ukrainian].
11. Pro zatverdzhennia pereliku platnykh posluh, yaki nadaiutsia pidrozdilamy Ministerstva vnutrishnikh sprav, Natsionalnoi politsii ta Derzhavnoi mihratsiinoi sluzhby, i rozmiru platy za yikh nadannia [On approval of the list of paid services provided by units of the Ministry of Internal Affairs, the National Police and the State Migration Service, and the amount of fees for their provision]: Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 4 chervnia 2007 r. № 795. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/795-2007-%D0%BF#Text> (data zvernennia: 02.03.2025) [in Ukrainian].
12. Provedeno spilni reidy spivrobitnykiv DSNS ta politsii v mistsiakh masovoho vidpochynku hromadian [Joint raids of the State Emergency Service and the police were carried out in places of mass recreation of citizens]. Retrieved from: <https://bratska-gromada.gov.ua/news/1721040740/> (data zvernennia: 01.02.2025) [in Ukrainian].
13. Spilni reidy Natsionalnoi politsii ta Derzhprodspozhyvslyzhby na predmet dotrymannia protyepidemichnykh norm [Joint raids by the National Police and the State Production and Consumer Service to ensure compliance with anti-epidemic regulations]. Retrieved from: <https://rauhivska-gromada.gov.ua/news/1635921348/> (data zvernennia: 02.02.2025) [in Ukrainian].

Tarasenko Oleh,

Doctor of Law, Professor, Vice-Rector

(National Academy of Internal Affairs, Kyiv)

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-3179-0143>

Umrykhina Iryna,

PhD in Law

(Donetsk State University of Internal Affairs, Kropyvnytskyi)

ORCID: <https://orcid.org/0009-0003-9041-5831>

Dronik Dmytro,

PhD in Law

(Donetsk State University of Internal Affairs, Kropyvnytskyi)

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-4704-7565>

CLASSIFICATION AND CHARACTERISTICS OF POLICE SERVICES

The article examines the classification and characteristics of police services as a component of the activities of the National Police of Ukraine. The author emphasizes that despite the frequent use of the term “police services” in legislation, its content, list and criteria still do not have a clear definition. Which causes legal uncertainty and complicates their systematization, as well as narrows the approaches to assessing the effectiveness of the work of the National Police. The article proposes to classify police services according to several criteria: functional purpose (protection of public order, preventive activities, investigation of crimes, administrative services, etc.), nature of interaction with citizens (direct and indirect), method of provision (proactive and reactive), obligation (obligatory and voluntary, payment (free and paid), urgency (urgent and planned) and level of interaction with other bodies (independent and joint). Specific features that distinguish police services from other types of services, such as administrative or public, are also identified. Such features include: service-law enforcement nature, specific subject of provision, priority of ensuring public safety and law and order, obligation in certain cases, efficiency and immediacy of execution, regulatory and coercive aspect, lack of commercial nature, possibility of state initiation and social orientation. The author emphasizes the importance of developing a normative definition of the concept of “police services”, the formation of a clear list services provided by the police and the creation of mechanisms for assessing their quality. The article also emphasizes the need to harmonize police functions with public expectations in order to strengthen public trust in the police. The proposed conclusions and recommendations can be used to improve the legal regulation of the activities of the National Police of Ukraine, as well as to develop effective standards of police services in the context of democratic reforms of the law enforcement system.

Key words: National Police, police tasks, service functions, police services, classification, features.